

УВС АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Бөхмөрөн сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын 2022 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: УВА-2023/22/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:
www.audit.mn
Улаангом хот
2023 он

Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газар,
Дарга, тэргүүлэх аудитор: М.Батсуурь
Утас: 70453317, Цахим хаяг: BatsuuriM@audit.gov.mn
Аудитын менежер: М.Бат-Амгалан
Утас: 70453799, Цахим хаяг: Bat-Amgalanm@audit.gov.mn
Аудитор: А.Нанжидмаа
Утас: 70453799, Цахим хаяг: Nanjidmaaa@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3
Дүгнэлтийн үндэслэл.....	3
Асуудлыг онцолсон хэсэг	3
Аудитын гол асуудал.....	3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	5
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	10
4.1 Ерөнхий зүйл.....	12
4.2 Материаллаг байдал.....	13
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	13
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	13
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	13
4.5.1 Завсрын аудитын талаар	14
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	14
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ.....	14

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
СТА	Санхүүгийн тайлангийн аудит
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч
НА	Нийцлийн аудит

**УВС АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

213400, Увс аймаг, Улаангом сум,
Ө.Бадрахын гудамж
Утас: 70-45-33-17, Факс: (976)70-45-33-17,
E-mail: uvs@audit.gov.mn

БӨХМӨРӨН СУМЫН ИРГЭДИЙН
ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН
НАРИЙН БИЧГИЙН ДАРГА
Б.АЛДАРЖАВХЛАН ТАНАА

2023.02.24 № УВА-2023/22/НА-СНД-БНЗ
танай _____-ны № _____-т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Бөхмөрөн сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бөхмөрөн сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

АДБОУС 2706.7-д тодорхойлсноор асуудлыг онцолсон хэсэгт санхүүгийн тайлангийн тухай хэрэглэгчдийн ойлголтыг бүрдүүлэхэд ач холбогдолтой, санхүүгийн тайланд толилуулсан, тодруулсан мэдээлэл байхгүй болно.

Аудитын гол асуудал

АДБОУС 2701.8-д тодорхойлсон тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад үлэмж нөлөө үзүүлэх ажил гүйлгээ байхгүй болно.

Бусад асуудлын хэсэг

Санхүүгийн тайлангийн тодруулга толилуулгад тусгаагүй, аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалтын улмаас аудитын хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй асуудал гараагүй болно.

0200200269

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

М.БАТСУУРЬ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1. Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/Төгрөг/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>2,490,400.00</u>	<u>2,904,300.00</u>
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	2,490,400.00	2,904,300.00
354	Хангамжийн материал	2,490,400.00	2,904,300.00
35410	Бичиг хэргийн материал	931,000.00	931,000.00
35420	Аж ахуйн материал	1,559,400.00	1,973,300.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>9,767,954.21</u>	<u>10,938,498.43</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	9,767,954.21	10,938,498.43
391	Газар	00.00	00.00
392	Биет хөрөнгө	9,767,954.21	10,938,498.43
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	14,200,600.00	00.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-14,200,600.00	00.00
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	13,849,900.00	18,844,900.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-10,404,899.92	-12,172,899.87
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	17,476,301.00	17,476,301.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-11,153,346.87	-13,209,802.70
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>12,258,354.21</u>	<u>13,842,798.43</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>72,000.00</u>	<u>790,410.00</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	72,000.00	790,410.00
413	Өглөг	72,000.00	790,410.00
4136	Бусад өглөг	72,000.00	790,410.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	72,000.00	790,410.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>12,186,354.21</u>	<u>13,052,388.43</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	12,186,354.21	13,052,388.43
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1,461,565.00	1,461,565.00
51101	Өмч: - төрийн	1,461,565.00	1,461,565.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	10,476,040.21	11,342,074.43
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	10,476,040.21	10,476,040.21
51220	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	866,034.22
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	248,749.00	248,749.00
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>12,258,354.21</u>	<u>13,842,798.43</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/Төгрөг/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	70,847,500.00	78,522,900.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	70,847,500.00	78,522,900.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	815,000.00	00.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	70,032,500.00	78,522,900.00

132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	70,032,500.00	78,522,900.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	74,475,321.28	77,656,865.78
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	74,475,321.28	77,656,865.78
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	63,562,228.58	75,304,163.63
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	38,157,349.00	38,912,500.00
210101	Үндсэн цалин	30,756,544.00	33,317,891.00
210102	Нэмэгдэл	00.00	5,343,809.00
210104	Урамшуулал	7,400,805.00	250,800.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	5,018,758.30	4,864,097.85
210201	Тэтгэврийн даатгал	3,503,099.51	3,307,599.89
210202	Тэтгэмжийн даатгал	389,270.84	389,099.74
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	311,416.62	311,299.34
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	74,088.35	77,899.40
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	740,882.98	778,199.48
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	6,739,400.00	12,960,510.00
210401	Бичиг хэрэг	572,300.00	261,450.00
210402	Тээвэр, шатахуун	6,098,100.00	12,699,060.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	69,000.00	00.00
2107	Томилолт, зочны зардал	695,000.00	932,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	695,000.00	932,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	288,000.00	434,700.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	288,000.00	288,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	00.00	146,700.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	12,663,721.28	17,200,355.78
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	3,870,400.00	1,582,300.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	5,193,500.00	11,793,600.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	3,599,821.28	3,824,455.78
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	10,913,092.70	2,352,702.15
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	6,418,200.00	150,000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	6,313,200.00	00.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	105,000.00	150,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	4,494,892.70	00.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	00.00	2,202,702.15
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	00.00	2,202,702.15
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	-3,627,821.28	866,034.22
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	00.00	00.00
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	-3,627,821.28	866,034.22

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/төгрөг/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	70,847,500.00	78,522,900.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	70,847,500.00	78,522,900.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	815,000.00	00.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	815,000.00	00.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	70,032,500.00	78,522,900.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	70,032,500.00	78,522,900.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	70,847,500.00	78,522,900.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	70,847,500.00	78,522,900.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	59,934,407.30	76,170,197.85
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	38,157,349.00	38,912,500.00
210101	Үндсэн цалин	30,756,544.00	33,317,891.00
210102	Нэмэгдэл	00.00	5,343,809.00
210104	Урамшуулал	7,400,805.00	250,800.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	5,018,758.30	4,864,097.85
210201	Тэтгэврийн даатгал	3,503,099.51	3,307,599.89
210202	Тэтгэмжийн даатгал	389,270.84	389,099.74
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	311,416.62	311,299.34
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	74,088.35	77,899.40
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	740,882.98	778,199.48
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	6,783,400.00	12,584,000.00
210401	Бичиг хэрэг	616,300.00	244,950.00
210402	Тээвэр, шатахуун	6,098,100.00	11,908,650.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	69,000.00	00.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	00.00	430,400.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	00.00	3,000,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	00.00	3,000,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	695,000.00	932,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	695,000.00	932,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	216,000.00	506,700.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	216,000.00	360,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	00.00	146,700.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	9,063,900.00	15,370,900.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	3,870,400.00	3,577,300.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	5,193,500.00	11,793,600.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	10,913,092.70	2,352,702.15
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	6,418,200.00	150,000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	6,313,200.00	00.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	105,000.00	150,000.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	4,494,892.70	2,202,702.15

3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	00.00	00.00
	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	00.00	00.00
4	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (4)	00.00	00.00
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	00.00	00.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	00.00	00.00
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	00.00	00.00
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	00.00	00.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	00.00	00.00
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	00.00	00.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/төгрөг/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Бусад	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2021 оны 01-р сарын 01-нээрх үлдэгдэл	1,461,565.00	248,749.00	7,515,619.64	00.00	9,225,933.64
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
C08	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,461,565.00	248,749.00	10,476,040.21	00.00	12,186,354.21
D01	2022 оны 01-р сарын 01-нээрх үлдэгдэл	1,461,565.00	248,749.00	10,476,040.21	00.00	12,186,354.21
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,461,565.00	248,749.00	10,476,040.21	00.00	12,186,354.21
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	866,034.22	00.00	866,034.22
D09	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,461,565.00	248,749.00	11,342,074.43	00.00	13,052,388.43

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөг/

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл				
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	78,522,900.00	76,320,197.85	2,202,702.2	97.2
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	78,522,900.00	76,320,197.85	2,202,702.2	97.2
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	78,056,300.00	76,170,197.85	1,886,102.2	97.6
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	38,912,500.00	38,912,500.00	0.0	100.0
210101	Үндсэн цалин	31,380,700.00	33,317,891.00	1,937,191.0	106.2
210102	Нэмэгдэл	00.00	5,343,809.00	5,343,809.0	0.0
210104	Урамшуулал	7,531,800.00	250,800.00	7,281,000.0	3.3

2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	4,864,100.00	4,864,097.85	2.2	100.0
210201	Тэтгэврийн даатгал	3,307,600.00	3,307,599.89	0.1	100.0
210202	Тэтгэмжийн даатгал	389,100.00	389,099.74	0.3	100.0
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	311,300.00	311,299.34	0.7	100.0
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	77,900.00	77,899.40	0.6	100.0
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	778,200.00	778,199.48	0.5	100.0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	12,584,000.00	12,584,000.00	0.0	100.0
210401	Бичиг хэрэг	1,000,000.00	244,950.00	755,050.0	24.5
210402	Тээвэр, шатахуун	9,079,300.00	11,908,650.00	2,829,350.0	131.2
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	304,700.00	00.00	304,700.0	0.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,200,000.00	430,400.00	1,769,600.0	19.6
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	3,000,000.00	3,000,000.00	0.0	100.0
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	3,000,000.00	3,000,000.00	0.0	100.0
2107	Томилолт, зочны зардал	1,000,000.00	932,000.00	68,000.0	93.2
210702	Дотоод албан томилолт	1,000,000.00	932,000.00	68,000.0	93.2
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,010,600.00	506,700.00	503,900.0	50.1
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	193,400.00	00.00	193,400.0	0.0
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	360,000.00	360,000.00	0.0	100.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	157,200.00	146,700.00	10,500.0	93.3
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	300,000.00	00.00	300,000.0	0.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	16685100.00	15370900.00	1,314,200.0	92.1
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	4,891,400.00	3,577,300.00	1,314,100.0	73.1
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	11,793,700.00	11,793,600.00	100.0	100.0
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	466,600.00	150,000.00	316,600.0	32.1
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	466,600.00	150,000.00	316,600.0	32.1
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	466,600.00	150,000.00	316,600.0	32.1
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	78,522,900.00	78,522,900.00	0.0	100.0
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	78,522,900.00	78,522,900.00	0.0	100.0
132001	Орон нутгийн төсвөөс	78,522,900.00	78,522,900.00	0.0	100.0
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	05.00	05.00	0.0	100.0
620001	Удирдах ажилтан	01.00	01.00	0.0	100.0
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	01.00	01.00	0.0	100.0
620004	Гэрээт ажилтан	03.00	03.00	0.0	100.0

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Бөхмөрөн сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал нь нутгийн өөрөө удирдах ёсыг төрийн удирдлагатай хослуулах үндсэн дээр сумын нийгэм, эдийн засгийн хөгжлийн чиг хандлагыг тодорхойлох, бие даан зохион байгуулах чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг байгууллага юм.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд дараах өөрчлөлтүүд орсон байна.

Үүнд:

- ✓ Хөдөлмөрийн тухай хууль - Шинэчлэн найруулгыг 2022 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс мөрдөж эхэлсэн.
- ✓ Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль - 2022 оны 04 дүгээр сарын 29-ний өдөр батлагдсан.
- ✓ Төрийн албаны тухай хуульд 2022 оны 4 дүгээр сарын 22-ны өдөр, 7 дугаар сарын 05-ны өдөр, 11 дүгээр сарын 11-ний өдөр нэмэлт өөрчлөлтүүд оруулсан байна.
- ✓ Төсвийн тухай хуульд 2022 оны 4 дүгээр сарын 22-ны өдөр, 7 дугаар сарын 01-ний өдөр, 8 дугаар сарын 29-ний өдөр, 11 дүгээр сарын 11-ний өдөр
- ✓ Сангийн сайдын 2022 оны 06 дугаар сарын 02-ны өдрийн 120 дугаар тушаал "Албан томилолтын зардлын тариф" тус тус нэмэлт өөрчлөлт оруулсан байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Бөхмөрөн сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Бөхмөрөн сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын 2022 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан "Төсөвт

байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар"-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 17,188.7 мянган төгрөгөөр буюу 3.2 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	/мянган төгрөгөөр/		
	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	0.0	0.0	0.0
Авлага	0.0	0.0	0.0
Бараа материал	2,490.40	2,904.30	413.90
Үндсэн хөрөнгө	9,767.90	10,938.50	1,170.60
Нийт хөрөнгө	12,258.30	13,842.80	1,584.50
Өр төлбөр	72	790.4	718.40
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	12,186.30	13,052.40	866.10
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	12,258.30	13,842.80	1,584.50

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 2,904.3 мянган төгрөг болж 413.9 мянган төгрөгөөр өссөнд төсвийн хөрөнгөөр худалдан бэлтгэсэн аж ахуйн материал нөлөөлсөн байна. Бараа материалын дансны үлдэгдэлд худалдаж авсан ашиглалтгүй бараа материал байхгүй байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 10,938.5 мянган төгрөг болж 1,170.6 мянган төгрөгөөр өссөн нь төсвийн хөрөнгөөр 4,995.0 мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмж худалдан авсантай холбоотой байна.

Өр төлбөр данс нь 790.4 мянган төгрөгөөр өссөн нь тээвэр шатахууны зардалд өр үүсгэснээс шалтгаалжээ.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 13,052.4 мянган төгрөг болж 866.1 мянган төгрөгөөр өссөн байна. Энэ нь тайлант үеийн үр дүнтэй холбоотой байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2022 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг орон нутгийн төсвөөс 76,557.4 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн төслийн саналаас үндсэн үйл ажиллагааны зардлыг 74,028.0 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант оны батлагдсан төсөвт тодотгол орж 4,494.9 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж баталсан байна. Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 5 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр орон нутгийн төсвөөс 78,522.9 мянган төгрөгийг бүрдүүлэхээр байна.

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвөөс 78,522.9 мянган төгрөгийн санхүүжилт авсан байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 76,320.2 мянган төгрөг буюу 97.2 хувьтай байгаа нь үндсэн үйл ажиллагааны зардлын төсвийг 2,202.7 мянган төгрөг дутуу төвлөрүүлсэнтэй холбоотой байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөгөөр/					
д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
1	Үндсэн үйл ажиллагааны зардал 80101	64.598.2	64,119.6	478.6	99.2
2	Мэдээлэл сурталчилгааны зардал 80205	193.4	0.00	193.4	0
3	Ажил олгогчоос олгох нэг удаагийн тэтгэмж 80802	366.6	150.0	216.6	40.9
4	Иргэдийн нийтийн хурлын урамшуулал 80825	8.473.3	8.473.3	0,0	100
5	Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх зардал	4,891.4	3,577.3	1,314.1	73.1

Томилолт зочны зардал 68.0 мянга, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр хураамжийн зардал 503.9 мянга, бараа үйлчилгээний бусад зардал 1,314.2 мянга, нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшууллын зардал 316.6 мянган төгрөгөөр тус тус хэмнэгдсэн нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжсэнтэй холбоотой байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “Нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансаар орлого зарлага гараагүй байна.

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Бөхмөрөн сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал нь тайлант онд хэрэгжүүлсэн төсөл хөтөлбөр байхгүй байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Бөхмөрөн сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор А.Нанжидмаа гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер М.Бат-Амгалан, дарга, тэргүүлэх аудитор М.Батсуурь нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Бөхмөрөн сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал нь 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 01 дүгээр сарын 18-ны өдрийн 02 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн шатанд тодорхойлсон материаллаг байдлыг 2021 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 74,475.3 мянган төгрөгөөс 1 хувиар буюу 744.7 мянган төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагатай гэж үзсэн. Гүйцэтгэлийн шатанд материаллаг байдлыг 2022 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 77,656.8 мянган төгрөгийн 1 хувь 776.5 мянган төгрөгөөс 80 хувиар 621.2 мянган төгрөгөөр тогтоосон.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор Бөхмөрөн сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын хувьд хуульд хамаарах зүйл заалтын хүрээнд биет горим сорилыг хэрэгжүүлсэн.

Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил гараагүй болно.
/АБ-4/

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд оруулбал зохих 151 мэдээллээс байршуулах хугацаа болоогүй 2, хугацаа хоцроож 26, хугацаандаа 123 мэдээллийг шилэн дансны цахим хуудсанд байршуулсан байна.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь Шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцэхгүй байгаа тул зөвлөмж өглөө.

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Бөхмөрөн сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал нь Татварын ерөнхий хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.5 дахь хэсэгт “Татвар төлөгч борлуулалт хийх тухай бүрд хэрэглэгчийн системээс дахин давтагдашгүй дугаар бүхий төлбөрийн баримтыг

